

งานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสมหามงคล
เสด็จเฉลิมราชสัมปติ ครบ ๓๐ ปี
๙ มิถุนายน ๒๕๕๘

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กองงานพระราชดำริและกิจกรรมพิเศษ
กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.dld.go.th

ปี ๒๕๒๒ : ปฐมบทศูนย์ศึกษาการพัฒนา
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำริให้จัดตั้ง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ที่บ้านช่อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อ เป็นตัวอย่างความสำเร็จในด้านการเกษตรกรรม และการพัฒนา อาชีพ เป็นต้นแบบและแนวทางให้แก่เกษตรกร รวมถึงผู้สนใจ นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติ นับเป็น "พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ที่มีชีวิต" แห่งแรก ดังพระราชดำรัส เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ความว่า

"...ประวัติมีว่า ตอนแรกมีที่ดิน๒๔ไร่ที่ผู้ใหญ่บ้านให้เพื่อ สร้างทำหนัก ในปี ๒๕๑๒ ที่เชิงเขาทินช้อนใกล้ลั่วดเขาน้ำหินช้อน ตอนแรก ก็ต้องคืนค่าว่าที่ ตรงนั้นคือตรงไหน ก็พยายามสืบถาม ก็ได้พบบนแผนที่พอดี อยู่มุมบนของระหว่างแผนที่ จึงต้องต่อแผนที่ ๔ ระหว่าง สำหรับให้ได้ทราบว่า สถานที่นั้นอยู่ตรงไหน ก็เลยถาม ผู้ที่ให้ที่นั้นนั่น ถ้าหากไม่สร้างทำหนัก แต่ว่าสร้างเป็นสถานที่ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับการเกษตรราษฎรชาวใหม่ เขาก็บอกยินดี ก็เลยเริ่มทำที่นั้น..."

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

“.....เป็นการสาขิดการพัฒนาเบ็ดเสร็จ หมายถึง ทุกสิ่ง ทุกอย่าง ทุกด้านของชีวิตประชาชนที่จะ หาเลี้ยงชีพในท้องที่จะทำอย่างไร และได้เห็นวิทยาการ แผนใหม่ สามารถที่จะหาดูวิธีการทำหากินให้มี ประสิทธิภาพ.....”

“.....ด้านหนึ่งก็เป็นอุดประสงค์ของศูนย์ศึกษาฯ ก็เป็นสถานที่สำหรับค้นคว้าวิจัยในท้องที่ เพราะว่าแต่ละ ท้องที่สภาพฟุ่มฟา อากาศ และประชาชนในท้องที่ต่างๆ กันก็มีลักษณะแตกต่างกันมากเหมือนกัน....”

“ กรมกองต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประชาชน ทุกด้าน ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นป่องดอง กัน ประสานกัน ตามธรรมชาติแล่ฝ่ายต้องมีศูนย์ของ ตน แต่ว่าอาจจะมีงานใดอ้วเป็นศูนย์ของด้วย คงอื่น ไม่ใช่ข้อห้อง และศูนย์ศึกษาการพัฒนาเป็นศูนย์ที่รวม กำลังทั้งหมดของเจ้าหน้าที่ทุกกรมกอง ทั้งในด้านเกษตร หรือในด้านสังคม ทั้งในด้านงานการส่งเสริมการศึกษา อยู่ด้วยกัน ก็หมายความว่าประชาชนซึ่งจะต้องใช้ชีวิตร ทั้งหลายก็สามารถที่จะมาดู ล้วนเจ้าหน้าที่จะให้ความ อนุเคราะห์แก่ประชาชนก็มาอยู่พร้อมกันในที่เดียวกัน เหมือนกัน ซึ่งเป็นส่วนตัว ก็หมายถึงว่าที่สำคัญปลายทาง คือ ประชาชนจะได้รับประโยชน์ และต้นทางของ ผู้เป็นเจ้าหน้าที่จะให้ประโยชน์.....”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับ การจัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๑๙

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้น โดยมีแนวคิดที่สำคัญคือ “ศูนย์ศึกษาและพัฒนา” (Research & Development) และนำผลการศึกษาที่ประสบผลสำเร็จมาเป็น “ตัวอย่างแห่งความสำเร็จ” ในลักษณะ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ ที่มีชีวิต” สำหรับให้ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงานจากการปฏิบัติจริง เป็นตัวอย่างของการบริหารงานแบบบูรณาการในลักษณะ “รวมศูนย์” ในการประสานความร่วมมือร่วมใจกันของหน่วยงานราชการ ในการทำงานเพื่อบริการประชาชน และเป็น “ระบบการบริการเบ็ดเสร็จ ที่จุดเดียว” ที่ประชาชนสามารถเข้ามาเรียนรู้และขอรับบริการ ได้เบ็ดเสร็จในแห่งเดียวกัน

“ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” จัดตั้งขึ้น ๖ แห่งในทั่วภูมิภาคของประเทศไทย มีรูปแบบและการกิจ ลักษณะล้วนกับสภาพปัจจุบัน ศักยภาพ และความต้องการของพื้นที่

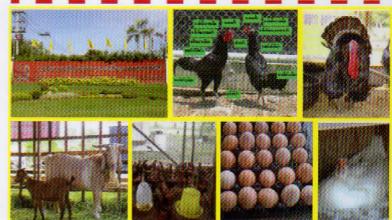
๒๕๒๐

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖ แห่ง กระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศไทย

“ต้นทางเป็นป่าไม้ ปลายทางเป็นประมง
ระหว่างทางเป็นเกษตรกรรม”

“พื้นดินคืนป่า เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต”

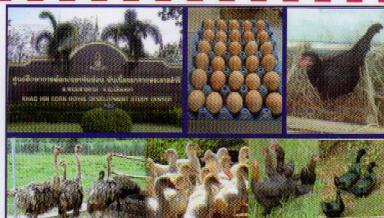
“ป่าพรุเลื่อมโกร姆 ละลมดินเปรี้ยว
แกลังตินอย่างเตี้ยๆ พัฒนาได้อย่างยั่งยืน”

“สร้างน้ำ เพิ่มป่า พัฒนาชีวิตที่พอเพียง”

“ป่าหาย น้ำแห้ง ดินแลว ก็พัฒนาได้”

“การพัฒนาจากยอดเขาสู่ท้องทะเล”

